

Jego Magnificencjo Rektorze,
Wysoki Senacie,
Szanowni Państwo, zarówno obecni w tej auli, jak i w przestrzeni wirtualnej

Recenzja, do wygłoszenia której właśnie przystępuję, jest wyrazem uznania dla dorobku, postawy i kultury Człowieka, który swoje całe życie związał w sposób szczególnie silny z nauką i praktyką rachunkowości.

Syntetycznie sylwetkę dr. Zdzisława Fedaka, do którego ta recenzja się odnosi, przedstawić można następująco:

Doktor nauk ekonomicznych, biegły rewident, emerytowany wieloletni dyrektor Departamentu Rachunkowości w Ministerstwie Finansów.

W latach 1948–1964 asystent, adiunkt i wykładowca w Katedrze Rachunkowości SGH, a potem SGPiS.

Od dziesięcioleci Redaktor naczelny, a obecnie redaktor miesięcznika „Rachunkowość”.

Od wielu lat i obecnie Wiceprzewodniczący Rady Naukowej Stowarzyszenia Księgowych w Polsce.

Przez dwie kadencje wiceprezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów i przewodniczący Komisji ds. Standardów Rewizji Finansowej.

Od chwili powstania po dziś dzień, członek Komitetu Standardów Rachunkowości przy Ministrze Finansów.

I wreszcie, ciągle aktywny autor licznych publikacji książkowych i artykułów z dziedziny rachunkowości i rewizji finansowej.

W tych kilku zaledwie zdaniach zawiera się ponad 70 lat czynnej zawodowej pracy jednego człowieka. Pracy na wysokich obrotach, z wielkim zaangażowaniem i równie wielkim oddaniem sprawie rachunkowości polskiej, przechodzącej w tym okresie różne koleje.

Tylko ktoś taki jak dr Zdzisław Fedak, który tworzył lub współtworzył i wdrażał rozwiązania ważne dla polskiej rachunkowości od początku jej powojennego rozwoju aż do dziś, jest w stanie właściwie, merytorycznie, ocenić skalę i zasadność zmian oraz trendów obserwowanych w rachunkowości współcześnie.

Jest to możliwe, ponieważ dr Zdzisław Fedak jest nie tylko świadkiem ponad 70 lat rozwoju polskiej rachunkowości. Jest jednym z motorów tego rozwoju, aktywnym w nauce i praktyce.

Wiele faktów z życia Pana Doktora może być w tym miejscu interesujących historycznie (jak na przykład okoliczności dwukrotnego zdawania matury, co stało się preludium do – trwających później wiele dziesięcioleci – związków ze Szkołą Główną Handlową, czy też

dwukrotnego przechodzenia na emeryturę w Ministerstwie Finansów, w którym na prośbę ministra Leszka Balcerowicza przejście na emeryturę Doktor Fedak opóźnił).

W życiu Zdzisława Fedaka znacznie więcej jest jednak takich faktów, które świadczą o tym, jak wiele wnieść może mądrość, pasja i praca jednego człowieka w życie innych. Dostarczają one także potwierdzenia tego, jak ważni są ludzie, którzy towarzyszą nam w codziennym zawodowym trudzie i tego, jak my możemy być ważni dla innych.

Doktor Fedak funkcjonował bowiem w gronie osób, które razem z Nim, w czasach powojennej rzeczywistości dokonywały tytanicznych zmian w polskiej praktyce rachunkowości, tworząc ważne dla Polski systemowe rozwiązania. Czynił to wspólnie z prof. Stanisławem Skrzywanem, Zdzisławem Paryzińskim, dr. Bronisławem Ciasiem. Potem – w dalszych latach minionego ustroju – ustawicznie i rozsądnie te rozwiązania doskonalił z innymi osobami oddanymi sprawie, w tym z prof. Tadeuszem Peche i prof. Zbigniewem Messnerem. Dziś czyni to również, nadal współpracując z gremiami ustawo- i opiniotwórczymi, ważnymi dla rozwoju prawa bilansowego.

W tym miejscu nie sposób przedstawić osiągnięć Pana Doktora na wszystkich polach Jego aktywności, minionych i obecnych. Szerzej naświetlam je więc w monografii naukowej przygotowanej specjalnie na dzisiejszą uroczystość, o której przyjęcie jako okolicznościowego daru, w tym miejscu, Pana Doktora uprzejmie proszę.

Nawiązując wprost do powodu z jakiego tu zabieram głos, pragnę Państwa poinformować, iż rozprawa doktorska Zdzisława Fedaka nosi tytuł *Podstawowe zagadnienie rachunku kosztów produkcji przemysłowej*. Z dyplomu odczytałam, że Rada Wydziału Finansów i Statystyki SGPiS 27 lutego 1962 roku podjęła uchwałę o nadaniu Panu Zdzisławowi Fedakowi stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych i że praca była broniona po uprzednim zdaniu egzaminów z ekonomii politycznej socjalizmu i rachunkowości. Ponad pół wieku temu (58 lat), na dyplomie z numerem 158, podpisy złożyli rektor SGPiS – prof. dr Kazimierz Romaniuk, dziekan – prof. dr Bolesław Minc oraz promotor – prof. dr Stanisław Skrzywan. To wielkie nazwiska w długiej historii naszej Uczelni! Mistrzowie w swoich naukowych obszarach.

W obszarze rachunkowości dziś takim mistrzem jest dla nas dr Zdzisław Fedak. Śledzenie tematyki publikacji przed i po obronie doktoratu wiele mówi o Jego zainteresowaniach, a dokładne studiowanie dorobku naukowego prowadzi mnie do opinii, iż dorobek ten on mocno osadzony na fundamencie, który określam tu mianem **doświadczenia rachunkowości**.

Doświadczenie rachunkowości przydarza się rzadko i tylko niektórym. Moim zdaniem Zdzisławowi Fedakowi przydarzyło się już na początku jego życia zawodowego. I od tego momentu, przez całe Jego życie, **doświadczenie rachunkowości** bardzo zgodnie idzie w

parze z **doświadczeniem w rachunkowości**.

Oznacza to z jednej strony unikatową zdolność Pana Doktora do dostrzegania natury spraw i okoliczności determinujących kształt nauki i praktyki rachunkowości oraz rozumienie mechanizmów daleko – i to bardzo daleko – wykraczających poza stereotypowe postrzeganie rachunkowości.

Z drugiej natomiast – wytrwale przez dziesięciolecia – umiejętne oddziaływanie na praktykę w rachunkowości, co bez profesjonalnego doświadczenia w tym obszarze byłoby trudne, lub wręcz w ogóle niemożliwe.

Na tym tle, na szczególne uwypuklenie zasługuje bezprecedensowy wkład dr. Zdzisława Fedaka w utrzymanie profesjonalizmu w zawodach związanych z rachunkowością.

Wkład ten ma namacalną postać publikacji zaistniałej z jego inicjatywy pt. „Zamknięcie roku”. Od pierwszego wydania w 1994 roku, rok rocznie ta wykładnia zawitych problemów wynikających z kształtu prawa bilansowego odpowiada na zapotrzebowanie praktyki rachunkowości i rozchodzi się w środowisku jak przysłowiowe ciepłe bułeczki.

Na przestrzeni ćwierćwiecza wydane zostało 125 000 egzemplarzy.

Charakteryzując dorobek naukowy dr. Zdzisława Fedaka, należy również wskazać na Jego opracowania w formie książkowej. Obejmują one zagadnienia ważne dla dydaktyki i nauki rachunkowości. Zwarte pozycje książkowe służyły wielu pokoleniom adeptów studiów w obszarze rachunkowości za źródło wiedzy, którą dr Zdzisław Fedak potrafi przekazać w sposób niezwykle komunikatywny, precyzyjny merytorycznie i językowo.

Niektóre z nich swego czasu były wręcz sztandarowymi podręcznikami akademickimi. Ten książkowy dorobek obejmuje publikacje z obszaru rachunku kosztów, rachunkowości w przedsiębiorstwach przemysłowych, wewnątrzzakładowego rozrachunku gospodarczego, badania rocznych sprawozdań finansowych, obszarów wycen bieżącej i bilansowej, szczególnie kontrowersyjnych.

Dziś, w auli Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie oraz w przestrzeni wirtualnej, jesteśmy świadkami wydarzenia, które nie jest częste, a przecież jest piękne i wzruszające.

Jesteśmy tu przede wszystkim za sprawą: środowiskowego autorytetu i dorobku publikacyjnego dr. Zdzisława Fedaka, który jest nie tylko świadkiem szczególnego i długiego okresu w rozwoju polskiej rachunkowości, ale jest także |twórcą, animatorem i konstruktywnym krytykiem zmian w niej zachodzących.

Jesteśmy tu dzięki uznaniu w naszym środowisku wartości tego, co jeden Człowiek jest w stanie zrobić na rzecz rzeszy ludzi działających na trudnym polu praktyki i nauki z nią związanej.

Kiedyś podkreślił to prawdziwie prof. Zbigniew Messner, który na okoliczność 90. Urodzin Pana Doktora Fedaka powiedział: „*Patrząc na Twoje dokonania na tak wielu polach, czasami trudno uwierzyć, że godził je równoległe jeden człowiek.*”.

W tym miejscu pragnę serdecznie podziękować Panu Rektorowi prof. Markowi Rockiemu, Panu Dziekanowi Kolegium Zarządzania i Finansów – prof. Ryszardowi Bartkowiakowi oraz Radzie dyscypliny naukowej ekonomia i finanse, za przychylenie się do wniosku i zaangażowanie w jego przeprowadzenie.

Zaś, Panu Rektorowi – prof. Piotrowi Wachowiakowi – dziękuję za włączenie do inauguracji roku akademickiego 2020/2021 uroczystości, której adresat przyszedł na świat w roku akademickim odległym o lat 97, nie wiedząc jeszcze o tym, że przez ponad $\frac{3}{4}$ swojego życia będzie funkcjonował zawodowo na wielu płaszczyznach, ale zawsze w służbie rachunkowości i na rzecz środowiska z nią związanego.

Panu Doktorowi z kolei – w imieniu naukowców i praktyków w rachunkowości, w tym w szczególności w imieniu licznej rzeszy osób, które przyjęły zaproszenie i są dziś z Panem obecne w tej auli fizycznie lub wirtualnie, życzę dalszych lat w zdrowiu i dotychczasowej pasji obserwowania życia z dystansem godnym naśladowania.

Zamykając swoje wystąpienie dodam, że jako studentka dr. Zdzisława Fedaka, a obecnie dyrektor Instytutu Rachunkowości – czuję się wyróżniona, że dziś, w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, Wysokiemu Senatowi oraz wszystkim Państwu, Gościom, naszym Studentom i Obserwatorom miałam możliwość przedstawić recenzję w sprawie odnowienia dyplomu doktora nauk ekonomicznych dla dr. Zdzisława Fedaka, osoby wyjątkowej. Dziękuję.

Anna Karmańska 07 października 2020 roku